

Staben

Dato: 25. januar 2021

Sagsbehandler: Kim Frandsen

Direkte tlf.: 73767643

E-mail: kkf@aabenraa.dk

Acadre: 21/2806

Orientering om udviklingen i tjenestemandspensionsforpligtelsen

Baggrund

Aabenraa Kommune har et antal tjenstemandsansatte og et antal pensionerede tjenstemænd, som kommunen er forpligtet til at udbetale pension til. Denne forpligtelse skal fremgå af kommunens årsberetning, og hvert 5. år skal der foretages en aktuarberegning af forpligtelsen. Aabenraa Kommune fik foretaget en beregning i 2014, og denne beregning har ligget til grund for hensættelsen i regnskabet i årene siden – alene reguleret for de enkelte års ind- og udbetalinger. I 2017 kom der nye regler for aktuarberegninger, som har væsentlig indflydelse på kapitalværdien.

I 2019-regnskabet, hvor der skulle have været foretaget en ny aktuarberegning godkendte revisionen, at der blev foretaget en beregningsmæssig justering af forpligtelsen ud fra en *gennemsnitlig erfaring* for, hvor meget forpligtelsen var ændret i kommuner, som havde fået foretaget en aktuarberegning efter de nye principper. Godkendelsen var dog betinget af, at Aabenraa Kommune foretog en aktuarberegning i 2020.

Ny aktuarberegning

I regnskabet for 2019 fremgår tjenestemandspensionsforpligtelsen med 329,6 mio. kr. Den nye aktuarberegning for 2020 opgør forpligtelsen til 971,7 mio. kr. – dvs. en stigning på 642 mio. kr. i forhold til 2019

Forpligtelsen indgår i kommunens regnskab som en hensættelse og reguleringen er foretaget over egenkapitalen. Egenkapitalen er udtryk for kommunens "formue", og denne er således nedbragt som følge af reguleringen af forpligtelsen, hvilket giver anledning til at redegøre for baggrunden.

Af stigningen på 642 mio. kr. kan ca. 175 mio. kr. henføres til, at der i den tidligere opgørelse af pensionsforpligtelsen har manglet 163 personer. Det er tjenstemænd, som er overdraget til Staten / Udbetaling Danmark, samt nogle tjenstemænd på særlige ansættelsesvilkår, hvor staten betaler pensionen, men hvor Aabenraa Kommune i visse tilfælde alligevel hæfter for en del af forpligtelsen. I forbindelse med udarbejdelsen af grundlaget for aktuarberegningen i 2020 er fejlen konstateret og personer derfor medtaget i opgørelsen.

Den resterende del af stigningen kan henføres til ændrede forudsætninger i aktuarberegningen.

I nedenstående tabel 1 sammenholdes den forudgående aktuarberegning fra 2014 med den nye.

Tabel 1 Aktuarberegning 2014 og 2020 (mio. kr.)

	2020	2014
Forpligtelse, forsikrede tjenstemænd	1.373,9	807,9
Værdi af forsikringspolicer fratrækkes	-483,1	-430,4
Indestående på bonuskonto fratrækkes	-95,1	-161,5
Forpligtelse, ikke forsikrede tjenstemænd	176,0	0,0
Beregnet nettoforpligtelse	971,7	216,0

Den største forskel er i stigningen i forpligtelsen til de forsikrede tjenestemænd, som er øget med 565 mio. kr. svarende til en vækst på ca. 70%. Værdien af forsikringspolicerne og indestående på bonuskontoen er samlet set reduceret med 100 mio. kr. siden 2014. Dette skyldes bl.a. nogle dispositioner ift. bonuskontoen, eksempelvis valg omkring fastsættelse af indbetalingen for de erhvervsaktive tjenestemænd. Den nye aktuarberegning indeholder derudover en række tjenestemænd, som der ikke er tegnet dækning for.

Retningslinjer for aktuarberegning

Retningslinjerne for, hvorledes forpligtelsen skal opgøres, fremgår af det regelsæt for kommunernes regnskabsføring, som er udgivet af Social- og Indenrigsministeriet ("Budget- og regnskabssystem for kommuner"). Pensionsforpligtelsen skal opgøres årligt, og som minimum genberegnes aktuarmæssigt hvert 5. år på baggrund af en række angivne forudsætninger.

Nogle af de væsentlige forventninger, der skal ligges til grund er:

- forventet levealder (har betydning for forpligtelsernes løbetid),
- inflation (har betydning for den forventede udvikling i de årlige udbetalingerne til pensionisterne)
- renteniveau (har betydning for kapitaliseringen af værdien af de fremtidige udbetalinger).

Forventet levealder baseres på Finanstilsynets senest offentliggjorte Benchmark for levetidsforudsætninger inkl. benchmark for forventede fremtidige levetidsforbedringer, og er dermed heller ikke et forhold som kommunen kan påvirke. Generelt er det tendensen at tjenestemændene levere længere og længere, og der dermed forventes udbetalinger i længere perioder.

I beregningen anvender aktuaren det langsigtede skøn for inflation og dermed en forventet regulering af ydelserne, der baseres på samfundsforudsætningerne. Skønnet udarbejdes årligt af Forsikring og Pension. Aktuaren oplyser at der i beregningen er indlagt en forventning om 2% årlig stigning i de satser som afregnes til de pensionerede tjenestemænd. Dette afviger ikke væsentligt fra forudsætningen i den foregående aktuarberegning.

Grundlaget for renten er ændret. Den tidligere aktuarberegning var baseret på en rente på 4% p.a. Det er fra og med 2017 fastlagt, at opgørelsen skal udarbejdes med en risikofri diskonteringsrentekurve (EIOPA), som er den rente, Finanstilsynet kræver anvendt i forbindelse med måling af forsikringsforpligtelser. Det er en meget "forsigtig" rente, som på den korte bane er på minus 0,68% p.a.

Perspektiver ift. den nye aktuarberegning

Det meget lave renteniveau har meget stor betydning for forpligtelsen, hvilket kan illustreres ved 4 eksempler (konkrete tjenestemandspensionister i Aabenraa Kommune) hvor værdien af forpligtelsen til de pensionerede tjenestemænd - alene som følge af den ændrede rente - er steget med godt 75% ift. hvis beregningen foretages med 4%, som var princippet tidligere. For disse 4 personer svarer det til en stigning i forpligtelsen på knap 12 mio. kr.

Værdien af den forsikringsdækning, som Aabenraa Kommune har tegnet i Sampension er et andet forhold, som indgår i opgørelsen af forpligtelsen. Denne saldo har ikke udviklet sig tilsvarende siden aktuarberegningen i 2014. Der er to årsager hertil:

1. Forsikringsdækningens værdi skal opgøres som dagsværdien - dvs. som den aktuelle saldo på forsikringspolicerne, og ikke kapitaliseres ligesom det er tilfældet med forpligtelsen. Dermed er der en principiel forskel i opgørelsesmetoden. Dette er en standard som er fastlagt for alle aktuarer, og som vi som kommune ikke har mulighed for at ændre på.
2. Vi kan se ind i et forventeligt forløb på op imod 50 år førend Aabenraa Kommunes tjenestemandspensionsforpligtelse er helt afviklet (under forudsætning af at der ikke ansættes nye, unge på tjenestemandsvilkår). Med det forventede forløb gælder, at vær-

dien af forsikringsdækningen med tiden skal falde, idet den bruges til at finansiere pensioner til tjenestemænd. Jo færre *erhvervsaktive* tjenestemænd der er i Aabenraa Kommune, jo mindre indbetales til forsikringen, og jo flere *pensionerede* tjenestemænd der skal modtage pension, jo større bliver nettotrækket på forsikringen. Vi er lige nu på et punkt hvor der ikke er en ret stor netto-ændring i værdien af forsikringsdækningen.

Ovenstående betyder, at nettoforpligtelsen på de 971,7 mio. kr., der fremgår af regnskabet, er baseret på *forventede* udgifter ud fra en akkumulering af fremtidige udbetalinger fratrukket det *aktuelle* indestående i Sampension, på tidspunktet for aktuarberegningen.

Den nettoforpligtelse, som Aabenraa Kommune skal optage i regnskabet, kan således ikke forventes at modsvare værdien af de fremtidige årlige netto-udbetalinger. Som det er nu, er der typisk en refusion/dækningsgrad på ca. 70% hvilket betyder, at Aabenraa Kommune modtager ca. 70 øre fra Sampension for hver krone der udbetales til de pensionister, som er omfattet af dækningen i Sampension.

Ud fra den betragtning kunne man umiddelbart antage, at den værdi af forpligtelsen, som skal fremgå af kommunens årsberetning, skal svare til de ca. 30% af de fremtidige tjenestemandspensioner, som Aabenraa Kommune gennemsnitligt forventer at skulle finansiere. Det er imidlertid ikke tilfældet grundet ovennævnte opgørelsesmetoder.